

ЗАДОВОЛЕННЯ ПОТРЕБ ІНВЕСТОРА ЯК ОСНОВА АКТИВІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

УДК 658.14/17

Сігаєва Т.Є.

аспірантка кафедри економіки, організації
та планування діяльності підприємства,
Харківський національний економічний університет

Вступ. Інвестиційна діяльність є основою розвитку підприємства. Джерела її фінансування можуть бути як внутрішніми, так і зовнішніми. В разі переваги зовнішніх джерел перед підприємством постає важливе питання їх отримання на вигідних умовах, що залежить від того, наскільки суб'єкт господарювання у змозі зацікавити інвестиційною пропозицією інвесторів. З цього приводу більшість вчених пропонує розраховувати показники економічної ефективності інвестиційного проекту і представляти результати розрахунків інвесторам [1 – 5]. Проте за певних умов інвесторів можуть цікавити інші питання, а саме – політичні зміни, надбання привабливого іміджу, соціального статусу і значущості та ін. Тому виникає питання визначення пріоритетних потреб інвестора та їх взаємозв'язку з повідомленнями підприємства про умови участі в інвестиційних проектах, що зумовлює актуальність досліджень з наведеної проблеми.

Постановка завдання. Метою даної статті є висвітлення теоретичних узагальнень автора щодо існування потреб інвестора та їх задоволення в процесі капіталовкладень. Методами статті є монографічний, теоретичного узагальнення, системний підхід, аналіз і синтез.

Результати досліджень. Потреба в інвестиційній діяльності виникає у підприємства тоді, коли його загальноекономічне положення вимагає покращення, тобто за пропозицією О.М. Ястремської [5], воно характеризується таким розміщенням на континуумі "лідерство – банкрутство", яке відповідає точці, що лежить за межами зони байдужості до інвестування. Точка бажаного стану підприємства може

знаходитися у будь-якому місці континууму і відокремлюватися полями байдужості, економічна сутність яких полягає у відсутності стимулів і мотивів, а також нагальної потреби у підприємства здійснювати капіталовкладення для того, щоб поліпшити свій загальноекономічний стан та ринкове положення. Розміщення кордонних точок полів байдужості характеризується унікальністю, бо вони є індивідуальними для кожного підприємства і їх позиції на континуумі можуть бути визначені за показниками його загальноекономічного стану з урахуванням рівня інвестиційного ризику, такими, наприклад, як обсяг випуску і реалізації продукції, фінансова стійкість, прибуток, рентабельність, інвестиційна привабливість та інші. Економічна природа кордонних точок має об'єктивно-суб'єктивну основу, тому що, по-перше, їх положення залежить від суб'єктивних уявлень власників і менеджерів підприємства про успішність його економічного і ринкового становища, по-друге, від наявних об'єктивних організаційно-економічних можливостей суб'єкту господарювання, особливостей інвестиційних пропозицій та сприятливості інвестиційного клімату на ринку.

Як і піраміда потреб індивіда за А Маслоу, підприємство також має піраміду інвестиційних потреб. Побудова інвестиційної піраміди повинна ґрунтуватися згідно з наступними положеннями: сукупність потреб має ієрархічну структуру; чим на більш низькому рівні знаходиться потреба, тим менше її зона байдужості і на менший час можливо відкласти її задоволення; порядок задоволення потреб має імовірнісний характер, але у загальному випадку він відповідає послідовності "знизу до гори", яка може бути порушена, і здійснюватися у зворотному порядку в тому разі, коли будь-яка з нижніх потреб перестане задовольнятися або складуться більш вигідні умови для задоволення верхньої, результати якої можливо потім використовувати для задоволення нижньої.

Інвестиційну піраміду можливо розглянути з позицій мотивації, тобто згідно з мотивами щодо інвестування. В такому разі всі потреби щодо вкладання капіталу можливо поділити на: первинні, які направлені на досягнення економічних цілей і характеризують ефективні дії щодо отримання доходу, прибутку, збільшення капіталу,

ринкової вартості підприємства та інші; вторинні, які спрямовані на досягнення соціальних і екологічних (у більшості суспільно значущих) цілей і характеризують як ефективні, так і афективні дії, що полягають у досягненні певного суспільного положення, в причетності до елітарних бізнесових кіл, набутті соціальної відомості, значущості, здійсненні емпіричних спроб участі в інвестуванні та інші.

Таку піраміду доцільно представити за критерієм ліквідності. На нижньому рівні будуть розташовуватися терміноволіквідні активи, на другому – високоліквідні, на третьому – середньоліквідні, на четвертому – низьколіквідні. Потреба підприємства в отриманні інвестицій у формі терміноволіквідних активів є найсильнішою, залежать від факторів внутрішнього і зовнішнього середовища. Щодо подання інформації, то інвестору варто надавати її у відповідності з незадоволеними первинними або вторинними потребами, а підприємству – аналізувати показники, що характеризують його стан у відповідності із зонами байдужості та видами ліквідності активів.

Висновок. Таким чином, на прийняття рішень про необхідність та доцільність інвестування впливають фактори внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства, тобто його фактичні можливості, особливості інвестиційних проектних пропозицій, умови залучення коштів і їх використання. З метою передбачення дії наведених факторів та підготовки своєчасних контрзаходів, виникає об'єктивна необхідність у їх системному розгляді з позицій об'єкта, суб'єкта і предмета вкладень на основі застосування інструментарію системного підходу, мотиваційної та поведінкової теорій.

Література. 1. Гриньова В.М., Коюда В.О., Лепейко Т.І., Коюда О.П. Проблеми розвитку інвестиційної діяльності. Монографія. / За заг. ред. Гриньової В.М. – Харків: Вид. ХДЕУ, 2002. – 464 с.

2. Ендовицкий Д. А. Комплексный анализ и контроль инвестиционной деятельности: Методология и практика. - М.: Финансы и статистика, 2001. - 398 с.

3. Кроль Ю.Я. Економічний механізм процесу інвестиційного бізнес-планування (методологія та практика). – Харків: Основа, 2002. – 176 с.

4. Крутик А. Б., Никольская А. Г. Инвестиции и экономический рост предпринимательства. - СПб.: Лань, 2000. - 541 с.

5. Ястремська О.М. Інвестиційна діяльність підприємств: методологічні і методичні засади. – Харків: Вид. ХДЕУ, 2004. – 472 с.